

Гонтар М. Ю.

*Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»*

*Науковий керівник – Медведь О. В., кандидат філологічних наук,
доцент, доцент кафедри прикладної лінгвістики*

ПЕРЕКЛАД ТЕРМІНІВ ЯК АКТУАЛЬНА ПРИКЛАДНА ПРОБЛЕМА

Зв'язок між термінологією та перекладом завжди був тісний. Теорія термінології може допомогти перекладачам зрозуміти багато понять, таких як власне поняття «термін» або ідея варіації, що дозволяє їм ідентифікувати терміни й мати справу з еквівалентними найменуваннями. З практичного погляду перекладачі часто звертаються до сфери термінографії.

Зіткнувшись із двома можливими еквівалентами, одним *in vivo* та іншим *in vitro*, перекладачі повинні враховувати наслідки свого вибору.

Термінологія. Спочатку цей термін мав статус самостійної науки (Традиційна термінологія: Felber 1984). Це твердження пізніше було оскаржено, напр. Sager (1990), Temmerman (2000). Поступово термін став міждисциплінарним. Це було пов'язано з кількома дисциплінами, включаючи лексикологію, семантику, когнітивну лінгвістику, соціолінгвістику, комунікацію, філософію та мовне планування. Основою цих тверджень є порівняння термінів з різними дисциплінами для

підтвердження та/або пошуку схожості та відмінностей, які не належать термінознавству як самостійній науці.

Термін. Це мовна одиниця (слово чи словосполучення) переважно субстантивного характеру, яка позначає певні поняття та предмети фахової мови, виконує певні функції й має певну характеристику.

Філологиня М. Teresa Cabré (1999) пропонує наступний список основних термінологічних проблем, із якими стикаються перекладачі:

- 1) знати найбільш відповідну еквівалентну одиницю для предмета;
- 2) з'ясувати, чи має термін спеціальне чи обмежене використання в граматиці;
- 3) знання прототипного терміносполучення;
- 4) знання звичайної фразеології в цій галузі;
- 5) знати номінальний варіант концепту та його прагматичний контекст;

б) перевірка того, чи точно вибрана номінальна одиниця відповідає поняттю тощо.

Аналіз теоретичного матеріалу призводить до висновку, що термінологічна лексика є одним із найскладніших і важливих компонентів розвитку мови. Він характеризується певними особливостями, які необхідно вивчити, розглядаючи систему термінології.

Особливу увагу варто приділити авіаційній тематиці. Визначено, що авіаційна термінологія англійської та української мов – це спеціальна мова, яка є основою спілкування авіаційної сфери і має важливе значення для забезпечення роботи та безпеки галузі. Вона має статус інтернаціональної та відображає у своєму змісті результати наукових і професійних знань. Авіаційна лексика англійської та української мов характеризується обмеженням синонімії та униканням полісемії. Таке обмеження словникового запасу запобігає виникненню непорозумінь, так як безпека в авіаційній сфері напряму залежить від правильності передачі інформації. Основу авіаційної лексики складають терміни, вони слугують для досягнення розуміння між всіма фахівцями авіаційної галузі та задовольняють професійні потреби спілкування.

Термінологія авіаційної лексики є нормативно закріпленою та стандартизованою міжнародною юрисдикцією. Постійний розвиток авіаційної галузі породжує потребу у формуванні нових термінів, інструментом для задоволення цієї потреби є словотворення. Терміни авіаційної лексики об'єднуються в семантичні термінологічні поля.

Основним критерієм для угруповання термінів є однорідність усіх елементів залежно від загальної семантичної характеристики. Поле формується шляхом класифікації термінів на мікрополя, лексико-семантичні групи та підгрупи, що дає можливість забезпечити максимально детальний опис авіаційних понять, які до нього належать.